

YİTİK BİR ŞAİR: CEMİL ERTAN

Yrd. Doç. Dr. Birol AZAR¹

Tamer KAYAOĞLU²

Kimlikli şehirlerimizin içerisinde yer alan Harput ve çevresi kendine özgü kültürel yapısı ile Türk kültürü içerisinde müstesna bir yere sahiptir. Bu kültürel yapı, bünyesinde pek çok şair, âlim ve bürokrat yetiştirmiş devinimi nesiller boyu devam ettirmiştir.

Bu yapı içerisinde Cemil Ertan, şiir geleneğinde önemli bir noktada durmaktadır.1926 yılında Harput'ta dünyaya gelmiştir. Babası Harputlu olup Muallim Kemal Efendi, annesi de yine Harputlu olan Nazime Hanım'dır.

İlk, orta ve lise tahsilini Elazığ'da tamamlamıştır. Lise tahsilini tamamladıktan sonra askere gitmiş ve askerlik dönüşünden sonra 1951 yılında Elazığ Kadastro Müdürlüğünde çalışmaya başlamış, 1952 yılında Yüksel Hanım'la evlenmiştir. Bu evlilikten Kemal, Sami, Murat adlarını verdikleri üç erkek çocukları dünyaya gelmiştir.1952 yılında tayini Karakoçan'a çıkınca bu görevi kabul etmeyip Elazığ Belediyesi Fen İşleri Dairesinde işe başlayan Cemil Ertan, emekli oluncaya kadar bu görevine devam etmiştir.19 Aralık 1996 tarihinde Kayseri'de vefat etmiştir. Cenazesi Elazığ'a getirilerek Asri Mezarlık'a defnedilmiştir. (Sönmez, 2002:III)

Cemil Ertan, ilk şiirlerini lise yıllarında yazmıştır. Emekli olduktan sonra edebiyata özellikle de şiire daha çok yönelmiştir. Cemil Ertan, halk şiiri geleneğinden beslenen, bu şiirin biçim, muhteva ve dil unsurlarını kendine özgü şekilde ele alıp işleyen, koşmadan semaiye ve taşlamaya kadar olan türleri ustalıkla kullanan, halk şiiri geleneğinden etkilenerek Virani mahlasını alan ancak hakkında fazla çalışma yapılmamış olan bir şairimizdir. Edebiyatımızda Alevi-Bektaşî geleneğinin yedi büyük ozanından olan Virani'nin mahlasını alması da engin hoşgörüsünü ve insancılığının yansıması olarak görmekteyiz.³

Cemil Ertan'ın halk şiiri kaynaklarının tükenmeye başladığı bir dönemde böylesine güzel ve başarılı şiirler yazması son derece önemlidir. Bu da onun şuurulu bir biçimde halk şiirinin kaynaklarına hâkim olduğunu göstermektedir.

¹ Fırat Ün. İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi.

² Elazığ Hıdır Sever Anadolu Lisesi Edebiyat Öğretmeni, buraktulyar@hotmail.com

³ Virani mahlaslı pek çok şair bulunmasına rağmen en çok bilineni Alevi-Bektaşî edebiyatının sanatsal yanından çok dile getirdiği inançları açısından dikkat çeken bu edebiyatın "Yedi Ulular" diye adlandırdığı Fuzuli, Nesimi, Yemini, Hatai, Pir Sultan, Kul Himmet ile birlikte sayılan Virani'dir. Hurufî inançlı bir şair olan Virani, Virani Baba, Viran Abdal mahlaslarını da kullanmıştır. (Özmel, 1998:429)

Saz çalmasını ya da herhangi bir müzik aletini çalamayan şairimiz halk şairleri içerisinde kalem şuarası sınıfına girmektedir.⁴

Ölüm temi yüzyıllardır şairlerin, aydınların, din âlimlerinin eserlerinde, hayatlarında sırrı çözülemeyen, inkâr edilemeyen mutlak bir sonudur. Cemil Ertan da şiirlerinde bu temi geleneksel bakış açısıyla değerlendirirken daha çok tasavvufî öğretileri benimser ve ifade eder. Bu anlayış Mevlevîlerin genel temayülüne daha yakın bir kavrayış olarak karşımıza çıkar

İslam'ın bildirdiğine göre “Her nefis ölümü tadacaktır.”⁵ düşüncesine bir mümin olarak o da katılmaktadır. Virani için ölüm, pek de korkulacak bir olay değildir. Çünkü o, doğuştan itibaren gam, keder, elem içindedir ve bunun sonucunda da ölüme rahat bir şekilde bakar.

Neden alınımıza kara yazıldı	Arıyor vefayı daha doğuştan
Dertler sıralandı yola dizildi	Bulmadı Virani ırak, doğuştan
Dağıldı bulutlar yola dizildi	Geçilmez pazardan alışverişten
Kıraç tarlaları ektikten sonra	Yıkıp da yükünü gittikten sonra

İşlediği konuları halk edebiyatının geleneğinden süzüp onla birleştiren şairimizin ifadeleri Karacaoğlan'dan Dertli'den farklı değildir. Onun yaratılışa dair görüşleri genel tasavvufî düşüncemiz içerisinde yer alırken söylemleri bir aşığın ifadesi olarak karşımıza çıkar.

Allah'ın kanunları, yaratılışın esasları, insanın kaderinin önceden yazıldığı, şair tarafından Emr-i ilahi olarak kabul edilmiştir. Bir arkadaşının ölümünü ve onun defnedilişini anlattığı şiirinde ölümü küçümsemiş bu küçümsemenin yanında ölümün güzelliğini geride kalmış seda olarak süsleneceğini ifade ederek şiire ayrı bir anlam katmıştır.

Emr-i ilahiye boyun eğerek
Kılıp namazını alıp gidelim
Gök kubbe altında bıraktıkları
Hoşça sedalara dalıp gidelim

Virani şiirlerinde din olgusuna da yer vermiştir. Ancak din olgusunu diğer temalar gibi bir derinlik içinde ele almamıştır. Virani'nin şiirlerinde Allah'a inanan samimi bir Müslümanın duyguları vardır.

Virani daim heveste
Can eğlenmez bu kafeste
Yar arama son nefeste
Olmaz Huda'dan gayrısı

⁴ Saim Sakaoğlu III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresinde sunduğu “ Ozan, Aşık, Saz Şairi ve Halk Şairi” konulu bildirisinde saz çalmasını bilmeyip sadece yazabilen şairlere kalem şuarası demekle ama bunları da halk şairleri içerisinde değerlendirmektedir.(Sakaoğlu, 1986:’48)

⁵ Bu ayet Kur'an'da üç surede geçmektedir. (Al-i İmran 3/185; Enbiya 21/35; Ankebut 29/57) www.sorularlailamiyet.com.2015

O, dini din olarak değil de gösteriş ve çıkar için yaşayanlara hep karşı çıkmıştır. Dini menfaat karşılığı olarak kullananlar, din tüccarlığı yapanlar kültürümüzde hep eleştirilmiş ağır yergilere maruz kalmışlardır. Virani, yaşadığı dönem içinde bu söylemin en güçlü temsilcisi olmuştur.

Hacı baba hoş gelmişsin	Sanmayın yolumuz eğri
Hurma şarabım haniya	Taşladın şeytanı gayrı
Gidende tenbih etmiştim	Onun da sevabı ayrı
Hurma şarabım haniya	Hurma şarabım haniya

Sanatkâr, bilinçli, hassas ve söyleyeceklerini çekinmeden dile getiren kişidir. Mevki, makam ve maddi çıkarlar için idealinden taviz vermeyen sanat-kârlar ebedidir. Cemil Ertan da çevresinde olup bitenleri iyi gözlemleyen, ahlak kurallarını hiçe sayan, haksız yere cana kıyan, helal lokmayı bilmeyen, Allah'ı tanımayan onun kadir mutlak olduğunu unutanlara öfke kusar ve ağır bir dille bu insanları eleştirir.

Şu dünyada helal lokma	Virani yok eşi, teki
	Kadir mutlak olan o ki
Dağlar kenetli yan yana	Birdir Allah kim der iki
Su içmeden kana kana	Diyenin de anasını
Haksız yere tatlı cana	
Kıyanın da anasını	

Virani, kendisini yaratanının Allah olduğunu ve hidayetini de ondan geldiğini bilir. İlahi bilgilerin ışığı içerisinde kendisinin kim olduğunu sorgular.

Yarabbi ben kimim kimim
Hidayetse senden ola
Balçıklarda battı gemim
Sen yarattın ben ola

Virani, insanların dürüstlüğüne inanmamış, onların adaletine güvenmemiş ve bunun sonucu olarak Mevla'ya ulaşmaya ve ona kavuşmaya çalışmıştır. İslam'da din, kul ile Allah arasındadır. Aradaki din adamları dini yönlendiremez, kişileri sorgulayamaz, bu görüş pek çok tarikatın genel felsefesi olmuş, şairimiz de bu hususu aynen sorgulamıştır.

Benim davam Mevla ile
Şeyhül İslam ne karışır
Haşır neşir oldum bile
Kadı, müftü ne karışır
Boşboğazın sahvetine
Aldanırım avdetine
Virani'nin vahdetine
Söylesene ne karışır

Virani'nin şiirlerinde Allah'a inanan bir müslümanın samimi duyguları vardır. Ve Allah sevgisini şiirlerinin merkez temi haline getirmiştir.

Yar arama son nefeste
Olmaz Hüda'dan gayrısı

Aşk dünya üzerinde pek çok kültürün oluşmasında ve şekillenmesinde önemli bir tema olmuştur, hatta Fuzuli'nin Işk imiş her ne var âlemde/ İlmi bir kil ü kal imiş ifadesi ve yaratılış mitoslarında, İslam düşüncesinde varlığın, yaratılışının sebebi olarak gösterilmiştir.⁶ Aşkın iki biçimi vardır. Beşeri ve ilahi aşk. Her ikisinin de temelinde güzellik anlayışı vardır. Bu duygu manevi olarak insanı olgunlaştırır, bencillikten kurtarır. Bu düşünce edebiyatımızda sanatçılar tarafından farklı şekillerde işlenmiştir.

Beşeri aşkı karşıt cinslerin birbirlerine ilgi duymaları sonucunda sevgilerinde görülen aşırı bağlanma olarak tarif edebiliriz. Virani'nin şiirlerinde aşk; beşeri ve ilahi olmak üzere iki şekilde ele alınmıştır.

Virani'deki aşk teması, oluş, aşkı yaşama-yaşamama ve çekilen ıstırap ve hasret şeklinde karşımıza çıkar.

Koptu bir fırtına kesti yolumu
Ya yağmur ıslatır ya dolu beni
Tarifi imkânsız sorma halimi
Ne eyler konaklar ne yalı beni

Almış da ceylandan hilkat nakışı
Meri kekliklere benzer sekişi
Kökten sendeletti yıktı bakışı
Ya eder divane ya deli beni

Olaydı Virani kurban verene
Benim gözüm ile seni görene
Ne diyem bilmem ki dosta yarene
Ya eder kölesi ya kulu beni

Bir başka şiirinde sevgilisini görmeye çalışan aşığın durumunu tasvir eder ve onu görebilmek için çektiği sıkıntıları dile getirir. Bu durum metaforlarla, gelenekselleşen sevgili, rakip ve felek kavramlarının kullanımıyla verilmeye çalışılır.

Sen gül ol da bülbül olup geleyim
Şakıyıp konayım gülün üstüne
Bırakmaz felek ki ben ne yapayım
Bari çık göreyim yolun üstüne

Virani mazide kalmış aşklarını da bir özlemle dile getirmektedir. Bu aşkları hatırladıkça üzülmemekte ve dertlenmektedir.

⁶ Bkz. İsmail Parlatır Fuzuli Divanı Akçağ Yay. 2015; Abdulkadir İnan, Tarihte ve Bugün Şaöanizm TTK Yay. Ankara 1995

Der Virani seslenelim ardından
Düştük bu hallere onun derdinden
Göç eylemiş nazlı yârim yurdundan
Salınıpta bize karşı gelen yok

Bir başka şiirinde divan şairlerinin içine düştükleri aşk çıkmazındaki gibi, sevgiliden ayrı kalmanın verdiği ıstırap ile türlü çilelerden sonra sevgiliye duyulan sitemi dile getirir.

Nedendir güzelim sitem edersin	Dert ile devamı neden sormazsın
Kırsarsın hatırım eldir diyerek	Yanıp kül olduğum nasıl görmezsin
	Bellidir sevdiğim cevap vermezsin
Kalmadı ümidim ne de gururum	Virani kapımda kuldur diyerek
Karışık seçilmez düşler görürüm	

Divan şairlerinin sevgiliyi anlatırken kullandıkları ifadelere benzer ifadeleri kendi sevgilisinin güzelliği için de kullanmıştır. Bu ifadeler Karacaoğlu'nı da çağrıştıran ifadelerdir.

Salınıp gezinen dilber
Kaç ola ki yaşın senin
Gördüğün aklın başından
Almak mıdır işin senin

Bazı şiirlerinde aşk ile ilgili duygularını bir ölüm arzusu içinde ifade eder. Aşkın yaşam sebebi sevgilinin varlığıdır. Ondan ayrı kalan âşık yaşayan bir ölü hükmündedir. Edebiyatımızda çokça işlenen bu durum Virani'nin şiirlerinde de görülür.

Sevdalandın belli olmaz
Serde düman tütmeince
Kötü haber ulaşır mı?
Sefil baykuş ötmeyince

El âlem böyle bile ki
Onarılmayan yâre ki
Yara düşme ne ola ki
Kahpe felek itmeyince

Virani geri gelmezsin
Dergâhı hakkı bilmezsin
Aradığın ne bulmazsın
Ölüm cana yetmeyince

Aşkın temelinde ilahi aşk vardır. Güzelliğin kaynağı Allah'ın güzelliğidir. Bunun için önce Allah'a sevgi duyulur. Bu sevgi yaratılıştan beri vardır. Allah'a duyulan aşk, maddeden başlayıp manaya, cisimden de ruha yönelir. Bu

yönelişte coşku, vecd, ıstırap bütünleşir. Âşık bu bütünleşmenin verdiği heyecan ile faniliğin kaybolduğunu hisseder ve böylece iradesi kaybolur. Bunun sonucu olarak aşk görevini yapmış hakikatin tecellisinde fani varlık silinmiştir.

Gönül sırra ermek için
Derya değil umman gerek
Gerçek aşkı görmek için
Gül damına konman gerek

Nefsin aklınla nızalı
Bundan gönüller tasalı
Şöyle pervane misalı
Aşk oduna yanman gerek

Edebiyatımızda ilahi aşk teması divan ve halk şairlerinin ortak teması olmuştur. Virani'nin çoğu şiirinde rintçe bir yaşayışın izlerini görürüz. Bazı şiirlerinde de ilahi bir arayış içerisindedir. Virani'nin ilahi aşk anlayışında ilahi sırlara tam bir teslimiyet vardır. Ve canın geçici olduğunu belirtir. Onun şiirlerinde ‘‘ummanlara kavuşma arzusu’’ vardır. Bu arzu Allah’ı tanıma, onun yüceliğini anlamak için şiirlerinde kullandığı bir tabirdir. O küçük ilimlerle uğraşanların Allah’ın büyük ilmiyle karşılaştıklarında büyülendiklerini söyler ve asıl büyüklüğün Allah’ta olduğunu ifade eder. Mevlevi felsefesinin yansımaları gibi duran ifadeler Virani’nin bu felsefeden çok etkilendiğinin de göstergesi olarak kabul edilebilir.

Aşkın deryasında yüzen âşıklar
Mest olur ummana geçtiği zaman
Hicrana kapılır şaşar maşuklar
Seherde bülbülü seçtiği zaman

O Hakk’ı ararken düşüncelerinin kendisine yetmediğini ve bunun içinde bir mürşit aradığını belirtir. Bunu anlatırken de halk hikâyelerimizin meşhur kahramanlarından Kerem ile Aslı’yı örnek verir. Keremin aslıya kavuşurken yanması, beşeri aşktan sıyrılıp ilaha aşka erişen yolcunun ilahi aşk karşısında yanmasına benzetilir

Var mı armağanım dostuma verem
Neyim ki sırların sırrına erem
Aslı’nın yüzünden tutuştu Kerem
Sırrı derdi ile adaş oluruz.

İlahi aşkı tadan yolcunun O’na ulaştıktan sonra varlığından sıyrılması şairimizde de işlenen temler olarak karşımıza çıkar. Allah’ı tanıma ve bilme düşüncesinden dolayı dünyanın heves ve tutkularından vazgeçtiğini şiirinde şöyle ifade eder.

Virani daim heveste
Can eğlenmez bu kafeste

Yar arama son nefeste
Olmaz Huda'dan gayrisi

Sosyal yaşantıdaki aksaklıklar, yöneten yönetilen ilişkileri, huzursuzluklar insani kaygılar sanatçı duyarlılığıyla edebi metinlere aktarılır. Yergi, insanların veya toplumların beğenilmeyen yanlarını ortaya koyma olayıdır. Virani yergi tarzında yazdığı şiirlerini taşlama adı altında kaleme almıştır. Bu taşlamalarında aşka dair izler yoktur. O taşlamalarında sosyal konuları yöneticilerin dikkatine sunarak aydın sorumluluğunu yerine getirir.

Toplum katmanları içerisinde orta sınıfı anlatırken bu sınıfın yokluğun içinde, türlü sıkıntıları ve dertleri olan insanlardır. Bu tür şiirleri, orta direğin geçim sıkıntısıyla parçalanmış hayatlarını yansıtmaktadır. Taşlamalarında halk edebiyatının hiciv yönünü güzel bir üslupla birleştirir.

Ey ağalar gelin bakın
Orta direk bel veriyor
Galiba çökmesi yakın
Orta direk bel veriyor
Bu tamirat bizi yaktı
Kimisi der usta yaktı
Tahtaları seyrek çaktı
Orta direk bel veriyor

Orta direk kavramı 80'li yılların Türkiyesinde siyasilerin çok kullandığı bir kavramdır. Filmlere, şarkılara konu olan bu kavram şairimizin şiirlerinde de sosyal yapı içerisindeki yeri gözetilerek yer almıştır.

Halk şairleri toplumun nabzını tutan şiirlerinde sosyal eleştirileri barındıran toplumun sözcüsü durumundaki kişilerdir. Elbetteki insanımızı etkileyen her şey onların derdi tasası olacak ve şiirlerine aksedecektir.

Aşağıdaki dörtlüğün ikinci ve dördüncü mısralarındaki “Bulgur aşının üstünde ve Fiyat kaşının üstünde” imgeleri, özgünlük bakımından halk şiirine kalite kazandıracak niteliktedir. Aynı zamanda bulgurla fiyatın şahsında, yöreselden ulusala yöneltmiş bir eleştiri söz konusudur. Şiirin ifadesindeki bu teksif edilme anlayışı, şairin çağdaş şiirle olan güçlü bağlarının bir işaretidir.

Çıkılmaz çarşı, pazara
Bulgur aşının üstünde
Elen geçerse kazara
Fiyat kaşının üstünde

Eleştiri sadece dışa dönük değildir en büyük eleştiri insanın kendine yönelik olanıdır. Virani yer yer şiirlerinde eleştiri oklarını kendine yöneltir. Kendisini eleştirirken dini unsurlardan da yararlanır.

Nefsin esiriyim ana pederim
Kahretti Virani kime sitarım
Şeytanın atına binmiş giderim
Attık günahımız kovan üstüne

Virani, toplumdaki hurafelere de karşı çıkar. Toplumun sihir, büyü gibi batıl inançlara inandığını belirterek bu gibi şeylerden uzak durmanın Allah'ın bir emri olduğunu ve Allah'ın ilminin bir derya olduğunu hatırlatır.

İnanır Virani nazar, sihire
Düşürür insanı derde, kahire
Damlaydık nasılda döndük nehire
Gel derya ummana coşupta gitme

Dini farklı algılayan özellikle kader'i farklı yorumlayıp her şeyi Allah'a bağlayan kaderci anlayışa karşı çıkar. "Kaderde varsa ne yapalım." Düşüncesine karşı çıkarak bu düşünceye bağlı olanları zavallı insanlar olarak nitelendirir. Bu tür insanların da toplumda fazlaca olduğunu ifade eder.

Kaderler ezelde alna yazılır
Binde bir olur da belki bozulur
Demek ki ölmedim mezar kazılır
Meyvasın vermezse dalın suçu ne

İşte böylecedir yazılan yazı
Kimisin kurt eyler kimisin kuzu
Uzatır galiba Virani sözü
Her şey Mevla'dansa kulun suçu ne

Dini ritüellerin gösteriş için olanına başından beri karşı çıkan şairimiz ramazan ayında kurulan İftar sofralarının amacına uygun olarak kurulmadığını görünce bu durumu keskin ifadelerle eleştirir. Ayrıca orucun amacına uygun olarak tutulmasını sadece aç ve susuz kalmanın bir anlamı olmadığını kendisinden örnek vererek ifade eder.

İşte Halilullah iftar sofrası
Gözümüz Mevla'nın kullarındadır
Genci, ihtiyarı, zengini, fakiri
Yetimi, öksüzü, dullarındadır

İftarı kendime ederim zehir
Sanki de vururlar ağzıma mühür
Susayıp gölgede kamanma zahir
Aklımız Kerbela çöllerindedir.

Şair kültürün çocuğudur. Kültürünü yazar ve yaşar. Ertan'ın şiirlerinde yöresel kültür unsurları ses, söz ve anlam bakımından yoğun olarak işlenir. Elazığ ağzının en güzel örnekleri onun dizelerinde yer alır.

Hassa dedin Emoş bacı
Destihonu getüreyim
Bulamacı büşürdünse
Gakkomgile götüreyim

Halk kültürünün geleneksel konularını bilen bunu kendine has üslubuyla dile getiren şairimiz şiirlerinde özellikle kıssalardan bolca bahseder. Allah'a yalvarırken ondan yardım dilerken bile dini kıssalarda yer alan önemli kahramanları teşbih yoluyla kullanır. Bu onun çok okuyan kültürlü bir şair olduğunu gösterir.

Padişahlar padişahı
Ağlatma beni ağlatma
Kenandaki Yakup gibi
Ağlatma beni ağlatma

Mısralarındaki güzel ve derin söyleyiş onun ustalığını göstermesi bakımından kayda değerdir. “ Peçe ve puşu” gibi anlamı gizlemeye has iki önemli unsurun şiir dilimize taşınması onun şiir kültürünün zenginliğine delalettir.

Viranî derdin koşulu
Sanma peçeli, puşulu
Karıştırma mor-yeşili
Karaları al üstüne

İnsani özün vasıflarını sık sık şiirlerinde dile getiren şairimiz insanı insan yapan vasıfları, toplumsal değer yargılarımızı yer yer şiirine taşır. Vefa, sadakat, inanç, helal-haram gibi kavramlar üzerinde en çok durduğu hususlardır.

Sadakat, vefa kavramları insan hayatında önemlidir. Vefasız insanlar hep karşısındakileri üzen taraf olmuştur. Dinimiz de toplum hayatında vefaya, sadakata önem vermiştir. Virani de vefanın ancak anadan, babadan ve Allah'tan geleceğini vurgular, ayrıca bu dünyanın gelip geçici olduğunu yalan olduğunu Allah'tan başkasının da gerçek olamayacağını samimi duygularla ifade eder:

Dünyada her şey yalanmış
Bir hoş sedadan gayrı
Kim yanar ki sana kardaş
Ana atadan gayrısı
Yar arama son nefeste
Olmaz Hüda'dan gayrısı

Virani kötü ters talihinden Fuzuli'de olduğu gibi yakınmıştır. Bu durumunu da Allah'a yakararak ona sığınarak dile getirmeye çalışır. Bu durumun da Allah'tan geldiğini bilir.

Kıymet vermedim akçeye
Altına gümüşe külçeye
Bir gül diktim has bahçeye
Biter tersine tersine

Yardım et Allah'ım yardım
Gam illeri oldu yurdum
Gökteki yıldızım gördüm
Batar tersine tersine

Yüce Mevla'ya seslenerek helal kazandığını söyleyip aksi olmuşsa bunun da mutlaka kendisinden çıkacağını da bilir. Helal kazanmanın önemini özellikle vurgular. Haram lokma yemekten de bu yüzden hep korkar.

Der Virani neler yerim
Ben Mevla'ya şöyle derim
Buğulandı çıkar terim
Ruhundaki candan ola

Sonuç

Harput'un kültürünü özümseyen şiirlerinde halk kültürü unsurlarını büyük bir ustalıkla kullanan halk şairi diyebileceğimiz kültür atlasımızın önemli figürlerinden olan Cemil Ertan bilinmeyi ve tanınmayı fazlasıyla hak eden şairlerimizdendir. Elazığ şiir geleneğinde önemli olan bir halk şairidir.

Onun şiirinin kaynakları halk şiirinin biçimi, muhtevası, dili ve şehir kültürüdür. Cemil Ertan'ın şiirlerine baktığımızda onun şiirinin kökeni Elazığ dışındadır. Engin bir şiir kültürünün var olduğunu söyleyebiliriz. Aldığı mahlas ile Dertli ve Seyrani geleneğinin devamı olduğunu ifade edebiliriz.

KAYNAKLAR

- İNAN, Abdulkadir (1995) Tarihte ve Bugün Şamanizm TTK Yay. Ankara
- ÖZMEL, İsmail (1998) Alevi-Bektaşî Şairleri Antolojisi Kültür Bak. Yay. C.II Ankara
- PARLATIR, İsmail (2012), Fuzuli Divanı Akçağ Yay.
- SAKAOĞLU, Saim (1996) "Ozan, Aşık, Saz Şairi ve Halk Şairi Kavramları Üzerine" III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri C.1 Ankara s.248-252
- SÖNMEZ, Ferahnaz (2002) Cemil Ertan'ın Şiirleri ve Tematik İncelemesi F.Ü İnsani ve Sosyal Bil.Fak.TDE Böl. Bitirme ödevi
- www.sorularlailamiyet.com.2015